

La Ribera d'Ebre: de l'àtom a gran Centre de Dades

Cinquanta anys després de les primeres batalles per aturar les centrals nuclears a Ascó, la Ribera d'Ebre s'enfronta a una nova onada de projectes energètics que continuaran convertint aquesta comarca en "terra de sacrifici", com diu la gent de Teruel Existe.

Bàsicament, són la Gigafactoria europea d'Intel·ligència Artificial a Móra la Nova, la central hidroelèctrica reversible a la zona de Flix-La Fatarella-Riba-roja i la nova línia elèctrica MAT (Molt Alta Tensió) entre el Baix Aragó i el Tarragonès.

Amb la perspectiva encara incerta de tancament de les nuclears, perquè les elèctriques volen allargar l'explotació de les centrals més enllà dels quaranta anys, aquest nou cicle a la Ribera serà servit per les energies solars i eòliques que s'han anat instal·lant a la banda occidental de Catalunya amb l'Aragó (Terol i Saragossa) i, altra vegada,

amb el poderós recurs de l'aigua de l'Ebre, sempre limitat en períodes de sequera, i que en caldrà molta per a refrigerar el gran centre de dades que es vol implantar a Móra la Nova.

Estem davant d'un reordenament estratègic de les forces del capital, dominat ara pels grans conglomerats de la tecnologia digital de la informació i comunicació, que continuaran necessitant grans aportacions d'energia, aigua i minerals bàsics per a la fabricació dels components (xips, semiconductors, bateries, etc.) que alimentaran aquesta nova fase expansiva del creixement, caracteritzat encara més pel centralisme de les decisions, amb la finalitat del control i domini absoluts sobre l'economia social, és a dir, sobre el futur del treball tal com l'hem conegut.

Tot això cau sobre les nostres comarques agràries en un moment, que ja porta molts anys, de crisi

profunda de les seves estructures de població, productives i de distribució, una "crisi" induïda a consciència pel model econòmic general i local, tendent a despoblar les perifèries (convertint-les en centres productors d'energia i aigua per a l'exportació) i concentrar més els consums en les zones urbanes i industrials, sumides també en la crisi d'un model que s'ha esgotat i que només ha produït ruïna ambiental i esclavatge humà. Vegeu, en aquest sentit, el Manifest de la Plataforma Palantir sobre La República Tecnològica, i ja em direu si és una utopia alliberadora o bé un pròleg del tecnofeixisme que ens preparen.

Tota aquesta situació s'ha començat a debatre a la Ribera d'Ebre, fins ara amb dues reunions de signe molt diferent: la primera, a finals de març, a Ascó, amb tot el sector oficial, debatent sobre la necessitat de la nova línia elèctrica

"com un actiu per a generar riquesa al territori", és a dir, per a la gigafactoria esmentada, i la segona reunió, a finals d'abril, a Miravet, amb els sectors populars (sindicalistes, ecologistes, veïnats i científics) disconformes amb el conjunt de projectes que estan en marxa, clarament rebutjats pel geògraf Sergi Saladié, l'expert en geobiologia Joan C. López, i el pioner de la IA a Europa, Ramon López de Mántaras.

Com en el passat, quan es debatia la implantació nuclear, el dilema continua servit: les institucions, en general, de les més locals a les generals, partidàries d'acceptar —sempre amb condicions, que després sovint no es compleixen— el model decidit per les estructures europees de l'anomenada "transició energètica", mentre els sectors populars, crítics i revoltats contra el que ha passat des dels anys setanta, analitzen de prop els impac-

Xavier Garcia
escriptor

tes de tota mena (tèrmics, acústics, biològics, ecològics, energètics i laborals) que ocasionarà aquesta gigafactoria al centre de la comarca, amb totes les infraestructures d'alta intensitat que hi aniran associades.

Les Terres de l'Ebre, anomenades per la Unesco Reserva de la Biosfera (gràcies a l'il·lustre tortosí Federico Mayor Zaragoza), es poden permetre aquest nou desordre? No n'hi ha prou amb tot el que els seus pobles han hagut d'aguantar.